

Ο ΔΙΠΛΟΣ ΠΟΝΟΣ

ΔΡΑΜΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ

* Έβραβεύθη κατὰ τὸν διωγωνισμὸν τῶν μονοπρακτικῶν ἔργων
τῆς «*Εταιρίας τῶν Ἑλλήνων θεατρικῶν συγ-
γραφέων*» τοῦ ἔτους 1915.

* *Ἐπαίχθη εἰς τὸ θέατρον Ν. Φαλήρου κατὰ Ἰούλιον 1915.*

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο κ. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ. Γέρονς ἡλικίας 70 ἐτῶν με λευκὸν στρα-
τιωτικὸν ὑπογένειον, πολιτικά, βαρὺ πένθος.

ΕΛΕΝΗ. Νύφη του, νέα ὥραία 25 - 30 ἐτῶν με βαρὺ πένθος.

ΓΙΑΝΝΗΣ. Ὑπηρέτης τοῦ κ. Συνταγματάρχου, 30 ἐτῶν.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ. Ὑπηρέτρια τοῦ κ. Συνταγματάρχου 20 - 25 ἐτῶν.

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ γραφεῖον τοῦ κ. Συνταγματάρχου. Ἐπίπλωσις πλου-
σία καὶ σοφιστί. Βιβλιοθήκη, γραφεῖον, ἑνας καναπές, κλπ. Ἡ θύρα
εἰς τὸ βάθος).

ΣΚΗΝΗ Α'

Γιάννης, Κατερίνα. (Ἡ Κατερίνα σιγυρίζει, ὁ Γιάννης διαβάζει μίαν ἐ-
φημερίδα, εἰσερχόμενος.)

Γιάνν. Ἐμάθεις, Κατερίνα; Ζωὴ σὲ λόγου σου.

Κατ. Ἄμ. γίνεται καὶ τίποτ' ἄλλο; ποῖός πάλι;

Γιάν. Πῶς καὶ ὁ Μήτσος.

Κατ. Ποῖος Μήτσος;

Γιάν. Ὁ Μανιάδης ἄρα ντε. Ὁ ἀδελφὸς τῆς φιλειδέας σου τῆς Εἰρήνης..

Κατ. (ἐκπληκτῆ) Τὸν κκομοίρη, σκοτώθηκε καὶ αὐτός;

Γιάν. Ναι, στὴν Τζουμαγιά... Εἶναι ὁ νέος κατάλογος τῶν φονευμένων.

Τί νά γίνει; .. Αὐτά ἔχει ὁ πόλεμος. Γι' αὐτό πονῶ καί σέβομαι ποῖο πολύ τώρα καί τόν κύριόν μας. Ἐπρόσφερε στήν πατρίδα ὅ,τι κι' ἔν εἶχε! καίτι παις πολύ κι' ἀπ' τήν ζωή του! Πρίν ἦτανε ἕνας γέροντας. Τώρα μου φαίνεται σάν ἕνας κίτριος.

Κατ. Καυμένη ἀλήθεια! Δέν ξέρεις, ὅσο τόν βλέπω γυῖόν τόν κύριο, μου καίγεται ἡ καρδιά μου! Μοιᾶζει σάν τὸ καλὶνὸν ποῦ ἔμεινε ὀλομόναχος στόν κάμ-πο νά τὸ δέρνουν οἱ ἀνέμοι! Ἐνά γυῖο μονάκριβο, δίχως τίποτα! ἄλλο στόν κό-σμο! Καί τί γυῖο! Καί τόν ἔχασε! Κι' ὅστερα μου λέτε πόλεμοι!... Τώρα ἔ-μεινε ὀλομόναχος! (Ἡ πῆς καί πρίν ὀλομόναχος δέν ἦτανε):

Γιάν. Βέβαια! Τὸ λάθος ἦταν τοῦ γυῖου του. Ἀκαρπὸς παιδί, ἀλλὰ δέν τὰ κατάρφερε καλὴ! Μόλις βγήκε ἀπὸ τῆ Σχολή, μὲ θέσι, βελή, γαλόνια, πῆ-γε καί ἀγάπησε καί πῆρε μιὰ ποῦ δέν ἦτανε γι' αὐτόν.

Κατ. (ζωηρᾶ). Σῶπα καυμένη καί σύ, μὴ σ' ἀκούω! Τὴν ξέρεις αὐτὴν ποῦ πῆρε;

Γιάν. Οὔτε τὴν ξέρω, οὔτε θέλω νά τὴν γνωρίσω, ὅπως δέν τὴν ἐγνώρισε ποτὲ κι' ὁ κύριος!

Κατ. Ἐ τότε μὴ μιλάξ! Ἐγὼ τὴν ξέρω ὅμως! Πῆρε ἕνα κορίτσι ὀμορ-φο, λεβέντικο, μὲ μιὰ καρδιά τόση μεγάλη, τίμιο, μαρτυρημένο ἀπὸ καλὴ οἰκο-γένεια... Μόνο ποῦ δέν εἶχε παράδες!

Γιάν. Ἄμ' τί ἄλλο θέλεις;

Κατ. Ἄ! Ἦτσι; Ὡστε μόνο οἱ πορίδες εἶναι στόν κόσμος! Ἦσὺ ἔλαγες πῶς μόνο σεῖς οἱ ἄντρες ζῆτε γιὰ μιὰ ἰδέα... καί γιὰ παράδες!

Γιάν. Ἄλλο τὸνα, ἄλλο τᾶλλο!

Κατ. Ὡραία τὰ λές! Καί νά σοῦ πῶ μ' αὐτὰ τὰ χριτίματα ἔν εἶχε καί παράδες, ὄπερνε καί καλλίτερο! Ἐπειτα ἄλλοι πῆραν κἄν καί κἄν, κι' οἱ πατεράδες τους τοὺς συχωρᾶνε, κι' αὐτὸς ὁ γέροντ περὶματῆρας, χρόνια τώρα οὔτε νά τοὺς εἰδῆ δέν ἤθελε! Γιατί; Γιατί δέν εἶχε τὸ κορίτσι ἐκκοιμήσει! Ἄλλὰ ἔτσι κι' ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμῶρησε! (Ἡ)δ' μου συχωρετὲ με! Δέν τᾶρισε τώρα νά ἦτονε... (ἀκούεται κουδούνι).

Γιάν. Κατ. Ὁ κύριος!

Κατ. Πετᾶξου ἀνοιξε καυμένη... (Ὁ Γιάννης δακρύνει)

ΣΚΗΝΗ Β'

(Μπαίνει ὁ κ. Σουχης. Βγάζει τὸ παλιό του καί τὸ κατέλλο τῶν καί τὰ δίνει σὸ Γιάννη. Ἡ Κατερίνα ἔχει βγῆ. Ὁ κ. Σουχης προχωρεῖ ἀργὰ καί συλλογισμένος καί κάθεται στόν καναπέ).

Εὐνταγματάρχης - Γιάννης.

Συντ. (ἀργᾶ) Γιάννη, Πῆγες γιὰ κείνα τὰ διδύκα;

Γιάν. Μάλιστα κ. Σουχ! Εἶπε ὅα τὰ σταίλη μόνος του

Συντ. Μήπως ἤρθε καί μὲ ἐζήτησε ἕνας κύριος ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ;

Γιάν. Ὅχι κύριε Σουχ! Ἦρθε μόνο μιὰ κορίχ.

Συντ. (ἀπορωῶν) Κυρία;



ΣΥΝΝΕΦΙΑΣΜΕΝΑ ΓΕΡΑΜΑΤΑ

(Έργον Έλ. Θωμοπούλου)

Γιάν. Μάλιστα ν. Σουγχα.

Συντ. Τι με ήθελε; Δέ σου είπα;

Γιάν. Όχι. Ρώτησε μόνο τί ώρα έρχεσθε, και είπα πώς θά επιστρέψω.

Συντ. Τι είδους κυρία ήταν;

Γιάν. Φαινότανε πολύ καθώς πρέπει. νεί. Δεν είδα όμως το πρόσωπό της
Φορούσε βαρύ πίνθος.

Συντ. Δεν της ζήτησες το μπιλιέτο της;

Γιάν. Το ζήτησα, αλλά είπα πώς θά γυρίσω πάλι.

Συντ. (μετα σκέψαν) Έμένα γύρευε;

Γιάν. Μάλιστα ν. Σουγχα. (άκούεται το κουδούνι) Νά ήσως είναι αυτή.
(Έξέρχεται. Μετ'ελάγιον έρχεται). Κύρια Σουγχα. Ή Κυρία που σ'ε έλεγα είναι.

Συντ. (άπορών) Άς έρθει. (Ο Γιάννης πάει ν' άνοιξει).

ΣΚΗΝΗ Γ'

Ευταγματάρχης - Ελένη.

(Ἡ Ἐλένη μπαίνει. Ὁ Γιάννης μόλις εἰσῆλθε ἡ Ἐλένη εἰς τὴν σκηνὴν φεύγει).

Συντ. καὶ Ἐλένη. (Χαιρετοῦνται διὰ μικρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς, σὺν ἄγνωστοι. Ὁ Συνταγῆς τὴν κυττάζει πάντοτε μετὰ προσοχῆς).

Συντ. (χαιρετῶν διὰ κλίσεως). Καθῆστε Κυρία.

Ἐλ. Ἐὐχαριστῶ.

Συντ. Δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίζω!

Ἐλ. Ναι, ἀλήθεια... Ἔως τώρα δὲν μ' ἐγνωρίσατε... Εἶμαι μιὰ δυστυχημένη γυναῖκα.

Συντ. Δυστυχημένη! Ἄ κυρία μου, εσβαιωθῆτε ὅτι τώρα δὲν ἐμπήκατε στὸ πλάτι τῆς εὐτυχίας!

Ἐλ. Τὸ ξέρω.

Συντ. Θὰ ἐγάσατε κανένα ἀπ' τὸ σπῆτι σας;

Ἐλ. Μάλιστα συνταγῆ μου. Τὸν ἄνδρα μου!

Συντ. Ἀ! εἶσθε χήρα!

Ἐλ. Μάλιστα. Ἐπλήρωσα καὶ ἐγὼ τὸν φόρον στὴν πατρίδα!

Συντ. Ἀ! Ὁ σύζυγός σας ἐσκοτώθη στὸν πόλεμον! Δὲν εἶσθε μόνη κυρία μου! Καὶ ὅμως ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ!

Ἐλ. Δὲν εἶπα ὄχι! Ἔτσι ἔπρεπε καὶ ἔτσι ἔγινε!

Συντ. Ἦταν ἀξιωματικὸς ὁ σύζυγός σας;

Ἐλ. Μάλιστα!... (σιγῆ)

Συντ. Ἀλλὰ καὶ ἡ πατρίς θὰ κάμῃ τὸ καθήκόν της, βέβαια, ἀπέναντι ἐκείνων ποὶ ἐπλήρωσαν τὴν νίκη! Ἐννοῶ... ..

Ἐλ. Ἀ δὲν εἶνε καθόλου αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις ποῦ μ' ἔφερεν ἐδῶ.

Συντ. Παρακαλῶ! Εἰς τί δύναμει νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος!

Ἐλ. Μὲ ἔφερε ἐδῶ ἓνα καθήκον, μιὰ ὑποχρέωσις.

Συντ. Σὲ μένα;

Ἐλ. Μάλιστα!

Συντ. Ἐκ μέρους;

Ἐλ. Τοῦ ἀνδρός μου.

Συντ. Μ' ἐγνώριζε; Θὰ ἦτο ἀξιωματικὸς ἐσβαια! Συνάδελφος.

Ἐλ. Μάλιστα... Ἰπολοχαγὸς... μόλις πρὸ τεσσάρων χρόνων εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν Σχολή... (μὲ τὸ δαίμνα γάμω).

Συντ. (σὺν νὰ ἀρχίξῃ νὰ τοῦ περνᾷ κόποια ἰδέα). Ἀλλὰ κυρία ἐπὶ τέλους πῶς ἐλέγετο ὁ κύριός σας;

Ἐλ. (σιωπῆ)...

Συντ. Κυρία!.. Μήπως εἶσθε... (ὑπεγειρόμενος)

Ἐλ. (νεύει)

Συντ. (ἄρθιος πλέον) Σεις κυρία! (ἐκτὸς ἐχυτοῦ) Πῶς ἤλθατε ἐδῶ!

Ἐλ. (ψύχραιμα καὶ πιά) Δὲν μποροῦσα νὰ μὴν ἔλθω!

Συντ. (πάντοτε θυρωμένος) 'Αλλά με πειό δικαίωμα κυρία... Δέν έσε-
βασθήκατε ούτε τὸ πένθος μου, ούτε τὴ δυστυχία μου... Πῶς εἶχτε τὸ θάρρος...
μὲ τί δικαίωμα;

'Ελ. Μὲ τὸ δικαίωμα ποῦ δίνει ἡ δυστυχία!

Συντ. Σᾶς παρακαλῶ κυρία... εἰσθε εἰς τὸ σπῆτι μου καὶ δέν εἰμπορῶ νὰ
κάμω τίποτε! 'Αλλὴ μὴ καταχρᾶσθε τῆς θέσεώς μου! Αὐτὴ ἡ ἱστορία, έντε-
λῶς ἀσκόπος ἄλλως τε, ἤμπερεῖ νὰ τελειώσῃ, (κατευνοσθεῖς λίγο) Βλέπετε πῶς
εἶμαι....

'Ελ. Μὲ διώχνετε ἔτσι ἀμέσως πρὶν μ' ἀκούσετε!

Συντ. Δέν ἔπρεπε νὰ ἔρθετε καθόλου. Νὰ σᾶς ἀκούσω! Τί εἶναι δυνατόν
νὰ ἔχωμεν μαζί...

'Ελ. Μιά δυστυχία καὶ μιὰ ἀνάμνησι!

Συντ. "Οχι θα..." (Ὅλα ἐτελειώσαν πλέον...

"Ελ. Καὶ ὅμως δέν εἰμπορῶ νὰ φύγω, πρὶν ἐκτελέσω μιὰ παραγγελία.

Συντ. "Α ἔτσι! "Εχετε παραγγελίαν. 'Απὸ ἐκεῖνον!

'Ελ. (νεύει)

Συντ. 'Εμπρός λοιπόν. Μὲ δένετε μὲ τὴν ἀνάμνησίν του μὲ τὴν σιὰ του.
Εἶνε ἐνρὺ τὸ θέσιμο, θὰ τὸ ὑποστῶ... 'Αλλὰ σᾶς παρακαλῶ τελειώνετε. Βλέπετε
πῶς εἶμαι...

'Ελ. Τὸ βλέπω καὶ σᾶς παρακαλῶ πολὺ νὰ καθήσετε! "Ας ἡσυχάσωμε λί-
γο. Δὲ θὰ ἠθελεα καθόλου νὰ σᾶς ταραξῶ, καὶ σᾶς ζητῶ χίλιες φορὲς νὰ μὲ
συγχορήσετε γιὰ τὴν ταραχὴ ποῦ σᾶς ἔκαμα.

Συντ. Αὐτὸ εἶναι τ' ἐλιγώτερο ποῦ μοῦ ἔχετε κάμῃ. (κἀθετι), ἀλλὰ ἤμ-
πορεῖτε τοῦλάχιστον νὰ μὲ λυπηθῆτε καὶ νὰ τελειώσετε αὐτὴν τὴν ἱστορία, τό-
σον ἀνώφελη ἄλλως τε, ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα.

'Ελ. (Ὁ) προσπαθήσω ἂν καὶ τῆρα τί εἶναι πιά γιὰ μᾶς δέκα λεπτά περισ-
σότερο ἢ λιγότερο!

Συντ. (μὲ ἐγκαρτέρησι) .Λοιπόν ὀρίστε περιμένω! Δέν ἤμπορῶ νὰ κατα-
λάβω τί εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ πιά μεταξὺ μας

'Ελ. 'Εκεῖνος!

Συντ. "Α! Ναι!

'Ελ. Μὴ βιάζεσθε! Εἶμασθε δύο ναυαγοὶ τῆς ζωῆς, ποῦ εὑρεθῆκαμε στὸν
ἴδιο δράκο! Κανεὶς δέν μπερεῖ νὰ διωξῇ τὸν ἄλλον Συνα)χα μου! (Ὁ) μὲ συγχο-
ρήσετε ἄμα μάθετε τὸν λόγο γιὰ τὸν ὅποιον ἤρθα. Δέν ἤμπορούσα ποτὲ γὰ μὴν
ἔρθω. Εἶχα μερικὰ πράγματά του νὰ σᾶς δώσω.... (ἀνοίγει σιγὰ σὴν τσάντα της
βγάξει δύο τυλιγμένα χαρτάκια καὶ τ' ἀρίνει στὸ τραπέζι. 'Ο Συνα)χος ποῦ πα-
ρηκόλυθει τὸς κινήσεις της μὲ συγκίνησιν, τὰ πέρνει, τὰ φιλεῖ καὶ τὰ κρατεῖ
σφικτὰ στὰ χέρια του συγκινημένος). Εἶδῶ εἶναι τὸ θαυλιδί που ἐφορούσε ὁ-
ταν ἐσκοτώθη. Αὐτὸ εἶναι τὸ ρολόι του ποῦ ἐκτύπησε ἡ σφαῖρα. Τὰ ἔλαβα μὲ
τὴν ἐντολήν νὰ σᾶς τὰ φέρῶ ἢ ἴδια, ἀκούσατε ἢ ἴδια...

Συντ. (ἀκουμπᾷ τὸ μέτωπο στὸ χέρι), Κι' ἐκάματε τὴν παραγγελία του.
Εὐχαριστῶ.

'Ελ. (γλυκὰ) Μ' εὐχαριστεῖτε; γιατί;

Συντ. Για τον κόπο σας... Έννοώ άλλως τε και πόση στενοχώρια θα έδεικμάσατε για να έλθετε σπίτι μου! "Υστερα απ' όσα...

Έλ. Και όμως!... Θα έρχομαι και χωρίς αυτόν τον λόγο!

Συντ. (εμπληκτος) Χωρίς αυτό... Χωρίς αυτή την παραγγελία... να κάνατε τί ; Θα ήτο πόρα πολύ κυρία μου! Δεν ήμπορω να καταλάβω τι θα ήλιτε εδώ χωρίς αυτή τη δουλειά!

Έλ. Είχα μια υποχρέωση, ένα καθήκον να εξηλεσθώ απέναντί σας.

Συντ. Πώς.

Έλ. Ναί. Έκεινο που από χρόνια δεν μπορείτε να κάμω... Να πέσω στα γόνατά σας να ζητήσω να με συγχωρήσετε...

Συντ. Έγώ να σας συγχωρήσω! Και τώρα πια μάλιστα ;

Έλ. Ποτέ δεν είναι άρχα να συγχωρή κανείς.

Συντ. Βέβαια τώρα που σας εύρε και σας ή δυστυχία, ένθυμη ή κατ'επιλογή και κάποιον άλλο δυστυχί. "Έναν άνθρωπο μονάχα και έρημο που δεν εύκαιρήσατε ποτέ να θυμηθήτε εύτυχησμένη, και τώρα που τον έχασατε θυμηθήκατε κι έμένα. Πολύ άρχα κυρία μου.

Έλ. Έμαξ εύτυχησμένοι! (μειδιχ πινα) Πρέπει να μάθετε όλη αυτή την εύτυχία που έπεράσχη με πίκρα και φριμακία και τότε θα μάξ λυπηθήτε...

Συντ. (Οχι δά, δεν ξέρω τί σας έλειπε. Ναιτα. Έρωσ... (Ο κόσμος δλος δικός σας. Σας έλειπε ένας παληόγερωσ με τόνα πόδι στον τάρσ για να εύτυχίσατε.

Έλ. "Α, ναί. Δεν θα με πιστεύσατε. Και όμως αυτό μάξ έλειπε.

Συντ. (μειδιχ πινα)

Έλ. Πότες φαρές άκουρπισμένον στην άγκαλιά μου τον είδα να διακρύβω χωρίς να λέγη τίποτα. Είδα το θουρο στα ματια του ανθρώπου που ώνειρευτήκα να τον κάμω τον πιο εύτυχημένο του κόσμου. Έκατάλαβα ότι κάτι εύρισκίταν μεταξύ των δύο μας που δεν άφηνα την άγαπη μου να χληθί σαν ώκεανός εύτυχίας και να τον λούση τον άγαπημένο μου.

Συντ. "Ημουν έγω έδβια. Το ξέρω πώς σας έχωρίξα... αλλά τον έγένητα κυρία μου, τον άνεθρηψα, τον μεγάλωσα, έκρέμασα επάνω μου όλες της έλπίδες μου και τα όνειρά μου, τώδωσα το όνομά μου επί τέλους αυτό που έπηρε έτσι για ένα κέφι και τώδωσα...σε μιά...σε μιά...

Έλ. (Κυττάζει υπερήφανα) Σε μιά...

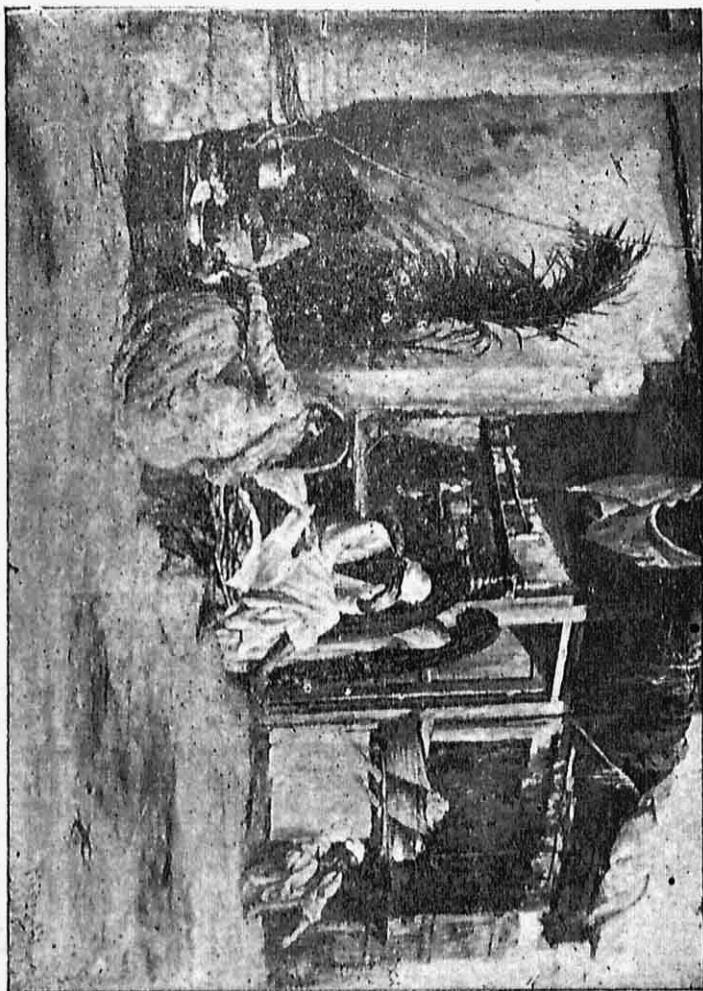
Συντ. Σε μιά γυναίκα, σ' ένα κορίτσι, που επί τέλους θα μπορούσε να έχω και μικρότερη όνειρα.

Έλ. Έχετε δίκχη' έσκαρθηκα σαν κλώσ πκίτερης που θέλει το συμφέρον του γουού. Τι τα θέλατε όμως τώρα αυτά τα παρασμένα. Έγώ δέχομαι πρώτη με εύλικρίνειαν πώς εκείνος ήτανε άξιος για μια γυναίκα που δεν βρίσκαται εύκολα.

Συντ. Δόξα τω Θεώ το έκατάλαβατε!

Έλ. Ποτέ δεν το άρηθηκα! Κκι έπλήρωσα πολύ άκριδα τον έρωτά μου αυτόν! Εύρέθηκα κάτι που εμπόδιζε ,

Συντ. Βέβαια αυτό το εμπόδιο ήμουν έγω...



· ΑΓΟΡΑ ΚΑΪΡΟΥ

(Έργον ζωγραφικῆς τοῦ ἐν Καίρῳ καλλιτέχρου Πλερ. Τσιγγιάνου)

* 97 *

Ἐλ. Ὁχι Θεέ μου! Δὲν εἶσθε σαῖς! Ἦτον ἡ μοῖρα! Ἰσως ἐγὼ ποῦ δὲν εἶχα ὅ,τι ἐχρειοζόταν γιὰ νὰ τοῦ εἶμαι ἀξίη του! Τὴν μεγάλη ἀγάπη ποῦ τοῦ εἶχα, τὴν ἤθελα καὶ τὴν εἶχα γιὰ καθὲ ἀνθρώπο ποῦ ἀγαποῦσαν ἐκεῖνος! Αὐτὴ εἶνε ἡ σωστὴ ἀγάπη. Χωρὶς ἐρωτοῦρό! Κι' ἐκεῖνος μὲ τὸ παράπονο πιγμένο μέ-
σα του ἀφίνε συχνά ἕνα μείδιον, ἕνα χαμόγελο γλυκὸ σ' ἐμένα, γιατί ἐννοιωθε πῶς ἐφραντοζόμενον τὸν ἐνυτόν μου σὰν ἕνα βερό χωρίσμα στὴν οἰκογένειά του! Σὰς ἐρακίζομαι στὴν ἀνάμνησί του καὶ πρέπει: νὰ μὲ πιστέψετε ὅταν σὰς κάνω αὐτόν τὸν ἔρκο ὅτι ἐσκέφθηκα κάποτε νὰ λείψω ἀπὸ τὴ μέση γιὰ νὰ σὰς τὸν παραδώσω σὲ σὰς ὀλόκληρο, δικὸ σας, γιατί σὰς ἀνῆκε κι' ἐγὼ σὰς τὸν πῆρα! Ἐάν δὲν τὸ ἔκομα πιστέψατέ με ὅτι δὲν ἦτανε γιατί ἐλυπήθηκα τὴν ζωὴ μου!

Συντ. (τὴν κυττοζει μὲ κάποια ὀλίψη.)

Ἐλ. Ἠλπισα στὸ Θεὸ ὅτι ἕνα παιδάκι. Ὁὰ ἐμάλασα τὴν τὸση δικαιολο-
γημένη ἀυστηρότητά σας γιὰ νὰ μὲ συγχωρήσετε! Ἦρθε καὶ αὐτό. Ἀλλὰ οὔτε ἡ γέννησί του ἐσταθῆκεν ἱκανὴ νὰ σὰς κομηγὰ μὲ συγχωρήσετε, οὔτε — ἀλλοίμο-
νον — κι' ὁ θάνατος του... Μικρὰ παῦσις. Ἡ Ἑλένη φέρει τὸ μανδῆλι στὰ μά-
τιά της) Ἦμουν ἕνα δυστυχημένο πλῆσμα. Μόλις ἄρχισε ν' ἀνοίγη τὸ στομα-
τάκι του ἡ πρώτη λέξι ποῦ τὸ ἐμαθα ἦταν... «Παππούς».

Συντ. Τὸ ἐμάθατε νὰ λέγη Παππούς; Ἡ μοῖρά μου δὲν ἦτον ποτέ ν' ἀ-
κούσω ποτέ αὐτὴ τὴ λέξι!

Ἐλ. Ναι. Ἠρώτα Παππούς. Ἦτον γι' αὐτὸ ὁ παππούς ἕνας καλὸς καὶ
γλυκὸς γέρωσ, ποῦ δὲν τὸν εἶδε ποτέ του, καὶ τὸν ἐφραντοζόνταν ὅπως φραντοζον-
ται τὰ παιδιά τὸν καλὸν Θεὸν ποῦ ποτέ δὲν τὸν εἶδανε. Κάποτε εἶδε στὴν ἐκ-
κληρία ἕναν Ἄγιο μὲ ἀσπρα γένεια καὶ μ' ἐρώτησε: Μικρὰ ἔτσι γέρωσ εἶνε
κι' ὁ παππούς;)

Συντ. Γιατί θυμιάστατε πράγματα ποῦ μᾶς ἀπερῶζουν καὶ τοὺς δυὸ.

• Ἐλ. Τοῦ εὔρηκα μίχ φωτογραφία σας, καὶ τὴν ἔδωκα ἀνάμεσα στὸν μπαμπά
του καὶ τὴν μαμά του. Ἦν ἐδλεπε σὰν τὸ συμπλήρωμα ἐκείνων ποῦ ἐζούσαν
γι' αὐτὸ τὸ λουλούδι, κι' ἐγὼ ἀλλοίμονον, τὴν ἔδλεπα σὰν μιὰ ἀδυσσο ποῦ ἐ-
χώριζε μιὰ δυστυχημένη ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποῦ ἀγαποῦσε! Τὸ ἐμαθα νὰ λέη
στὴν προσευχὴ του «Πανογιότα μου φύλα τὸν παππού μου τὸν μπαμπά μου...
καὶ τὴν μαμά μου». . κι' αὐτὴ μαζύ. «Ὅταν κάποτε τὸ ἐντυσα μὲ τὰ καλά
του φορεματάκια καὶ τὸ ἐπῆγα στὴν ἐκκλησία, τοῦ εἶπα. «Σήμερα γιορτάζει ὁ
παππούς σου, παρακαλεσε τὸ Θεὸ νὰ γίνη, εὐτυχημένος... μὲ κάθε θυσία!» «καὶ
ἐσυμπλήρωσα μέσα μου», ἀκόμα καὶ μὲ θυσία τῆς μαμμᾶς» εἶσθε πάντοτε ὁ κα-
λὸς παππούς ποῦ ἔλιπε καὶ ὄλο Ὁὰ ἐρχόταν μὲ χιλια δυὸ δωρα. Κάποτε μοῦ
εἶπε: μὰ πότε ἐπὶ τέλους θάρρη, κι' αὐτὸς ὁ παππούς; Ἐγὼ ἐπνιξα ἕνα λυγρὸ,
καὶ εἶπα σιγὰ σιγὰ καὶ ἄθελα «ὅταν Ὁὰ λείψω ἐγὼ ἀγγελουδι μου.»

Συντ. Δὲν ἐπεθύμησα ποτέ νὰ λείψετε.

Ἐλ. Δὲν σὰς τὸ εἶπα. Μὰ ὅμως ἔτσι ἐπρεπε νὰ γίνη. . . Μ' ἐκῦτταξε μὲ
τὰ φλόμαρχα μᾶτιά του, εἶδε ἕνα δάκρυ μου, τὸ χειλάκι του τὸ ἐπέρασε κάποια
τρεμουλά, κι' ἐτοιμάστη νὰ κλάψη... ἀλλὰ τὸ φίλημα τοῦ πατέρα του τοῦ ἐ-
κλεισε τὸ κλάμμα μέσα του. Ἐμείναμε χωρὶς μιλιὰ καὶ οἱ τρεῖς ἀκούτε, κι' οἱ
τρεῖς, κι' ἐκεῖνο μαζύ, καὶ ἀπὸ τότε φροδῆθηκε νὰ μὲ ρωτήση, πῶς γιὰ τὸν παπ-



ΜΑΜΜΗ ΚΑΙ ΕΓΓΟΝΟΣ

(Φωτογραφία Ν. Καϊδοπούλου)

πού ως πού... μιάν σ'όγουλα.. έλλεισε για πάντα τ'ά ωρχίλ' του μάτι! (παύσις)

Συντ. "Έλαψα κι' εγώ τότε! Δέν ξέρετε βέβαια πώς έγυσα κι' εγώ δάκρυα... εγέμισα τή γερική μου άγκαλιά με λουλούδια, έσυρα τ'ά γερωνικά μου πόδια, κι' έπήγα να σκορπίσω τ'ά τριαντάφυλλα στον τάφο του! Κλαίτε; Σ'ας έπίκρανα! Σ'ας θυμίζω α'τά τα πράγματα... αλλά κι' εγώ έπλαψα τότε... και κλαίω άκόμα...

Έλ. Τ'ά ζαντζουρακι. Είθε ο καλός παππούς κι' εκλάψατε τ'ά αίμά σας...

Έπεζέθηκα τότε να ζήσω μόνον για κείνον... και για σ'α.

Συντ. Για μένα είπατε!

Έλ. Ναι για σ'α! Δέν τον έφθαναν ό ένας μας για να ζήσει εύτυχής... "Ίσως ούτε για να ζήσει καν... "Έταξα τον εκυτέν μου, όχι μόνο για τον άνδρα μου πλέον, αλλά και για τ'ά γυιό σας. Για τ'ά γυιό σας και αυτό αλήθεια μου τ'ά όφειλεται!... (παύσις) Όταν μιά μέρα τον έχρειάσθηκε η πατρίδα μας.

Συντ. Για αυτό τον εγέννησα τον έτοιμασα και τ'ά έδαλα τ'ά γαλιόνια στον όμο!

Ἔλ. Εἶδα τότε ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ ἐμῆς τοῦς δύο, ἦταν κι' ἓνας ἄλλος ποῦ τὸν ἤθελε.

Συντ. Ἦταν ἡ Πατὴρὶς ποῦ εἶχε τὸ μαγαλιέτερα δικαιώματα.

Ἔλ. Ναι, ναι... Κι' ἔτσι ἔφυγε. Στὸ τελευταῖο ἀγκάλιασμα στὸ θαπόρι, πνιγμένος, θουρνωμένος ἀπ' τὸ κλάμα ποῦ συγκρατοῦσε μέσα του, μόλις ἐμπό-
ρεσε νὰ μοῦ πῆ... « Ἄν δὲ γυρίσω... ἀγάπα τὸν πατέρα μου. »

Συντ. (σὺβει) Ἔτσι σὰς εἶπε!

Ἔλ. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ἓνα μικρὸ χερτάκι, ἓνα γράμμα, τ' ὠρολόγι τὸ
δακτυλίδι του... Αὐτὸ ἐδῶ εἶναι τὸ γράμμα... Ἀλλὰ ἔχι, ἔχι! Ὁὰ σὰς λυπήσω
πολύ!

Συντ. (ζωηρῶ) Λέει γιὰ μένα τίποτε; (ἠμῆθηκε τὸ γέριω του;

Ἔλ. Τί τὰ θελετε! Εἶναι πολὺ καὶ γιὰ τοὺς δύο μας...

Συντ. Ὁχι, ἔχι, ἂν ἐγέγρασε τὸ κορμί μου, μὰ ἡ καρδιά μου βαστάει...
τὴν ἐσπλήρωνν ἢ λύπες. Διαβάστε το. Ἡ δοκιμασία αὐτὴ μοῦ πρέπει... Εἶναι
ἐξήλικος... Πρέπει νὰ τ' ἀκούσω ἀπ' οὐ εἶχατε τὸ θάρρος καὶ ἤλθητε, πρέπει
νὰ τελειώσουν ὅλα...

Ἔλ. (δωρεὶ ἀπὸ τὴν τσάντα της γράμμα). Ἀκούστε τί μοῦ ἔγραψε σ' ἓνα
παληῶχροτο τῆς ἐκστρατείας... (Διαβάζει) « Ἐρίω καλὰ ἀγαπημένη μου, ὅτι ὅταν
διαβάξεις αὐτὲς τὰς γραμμὰς ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πλέον τίποτε! Σὲ κάποιο χαντά-
κι ριγμένον, μὲ λίγο χῶμα ἐπάνω, ἓνα μικρὸ φούσκωμα στὸν ἴσιο κάμπο... αὐ-
τὰ ἦταν ὅλα! Ζωή, ἀγάπη, μελέτη καὶ ὄνειρα... καὶ ὅμως ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ
αἰσθάνομαι τὸν ἐυτύχου ἐτυχηῖ γιατί ἐδίωσα τὴν τελευταίαν μου πνοή στὴν Ἐλ-
λάδα μας, σ' αὐτὴ ποῦ ἀγάπησα περισσότερο κι' ἀπὸ σένα κι' ἀπ' τὸν γέριω μου
ἀκόμη. Ἡ σφαῖρα ἐκάθισε καλὰ μέσα μου καὶ ξέριω ὅτι ὡς αὔριο ὅλα θὰ ἔχουν
τελειώσῃ. Δὲν ἐπίκρανα κανένα φεύγι ὅμως ἀπ' τὸν κόσμου αὐτὸ μὲ τὸ παρά-
πονδ ποῦ μὲ ἐπότισαν χωρὶς νὰ θέλουν ἐκείνοι ποῦ ἀγάπησα περισσότερο στὸν
κόσμου... Ἐώρα πειά ποῦ δὲν θὰ εἶμαι γιὰ σένα πρὶν μιά ἀνομησις θεῶν νὰ σοῦ
ζητήσω νὰ μὲ συγχωρήσῃς γιὰ ὅσα δάθρυα σέκανα ἄθελα νὰ χύσῃς... καὶ ἔχυσες
τὰ δάκρυά σου πικρα, γιὰτί ἐνώθ καθὼς ἐλεγεῖς ὠναιρεύθης νὰ μὲ κάμῃς τὸν ποῖο
εὐτυχημένο ἄνδρα τοῦ κόσμου, ἔγινες κίτλια νὰ χάσω ἐγὼ τὸν πατέρα μου, καὶ
ὁ πατέρας μου ἐμέ! Δὲ φταῖς ἐσοῦ, οὔτε ἐγὼ... οὔτε κι' ὁ ἀγαπημένος ὁ γέρος... Μὰς
ἐξήτῃσε περισσότερο ἀσχηρὰ ἀπ' ὅσον ἔπρεπε ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ! καὶ ἐμεῖς ἐκρύ-
ψαμε τὴν δυστυχία αὐτὴ στὸν ἔριωτὰ μας καὶ ἐσκουπήσαμε τὰ δάκρυά μας μὲ τὰ
φιλήματα. Καὶ ὁ ἐγωϊσμός μας δὲν μὰς ἄφησε νὰ κυττάξομε καὶ πέρα καὶ
τώρα συλλογιζομαι ὅτι ἓνας ἄνθρωπος ἔμεινε ἐλομόναχος, καὶ κανέναν δὲν εὐρέθη
κοντὰ του νὰ τοῦ στεγνώσῃ τὰ δάκρυα... (Ὁλ' αὐτὰ γιὰτί μ' ἀγάπησε πολὺ.
Ἄν καὶ στὸκατώζλι τοῦ Ἄδου δὲν αἰσθάνομαι τὴ δύναμι νὰ γράψω δύο λέξεις στὸ
δύστυχο γέριω μου φοβῶμαι μήπως τοῦ σπαράξω τὴν καρδιά κι' ἄλλη μιά φορὰ
ἀκόμη... Δὲν ἔχι τὴ δύναμι νὰ ἐξακεκουθῶμαι πεῖθ, σταματῶ ἐδῶ μὲ μιά παρά-
κλησι. Αὐτὸ τὸ δακτυλίδι ποῦ ἐφοροῦτα πάντοτε, εἶνε τὸ δακτυλίδι τῆς μητέ-
ρας μου, καὶ τὸ ὠρολόγι ποῦ ἐκτύπησε ἡ σφαῖρα δόστα σὺ ἢ ἴδια μὲ τὰ δικὰ σου
τὰ χέρια στὸν ἀγαπημένον μου γέριω... κι' ἀγάπα τὸν πατέρα μου, ἀγάπα τον...
(Ὁ Συντ. ἔχι σὺβει στὸ τραπέζι καὶ ἔχι κρύψει τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια)

Έλλ. (εξοκλουθεί, άφου προηγούμενως διπλώσει τὸ γράμμ.κ.) "Έτσι έτελείωσαν όλα. . . όλα... έγύρισα και είδα γύρω μου τήν έρημιά. Δέν είχα τίποτ' άλλο νά κάμω έκρουση τὸ πρόσωπο στὰ χέρια. . . Και έλλαγιχα, έλλαγιχα, κι' έλλαψα όπως θα έλάψετε και σείς βέβαια.

Συντ. Πολύ πολύ έλλαψα άπορηγόρητα αλλά δέν θέλω νά σᾶς κρύψω ότι τὸν πόνο μου τὸν έλιγώστευσα κάπως μία κακή ιδέα... πολύ κακή... ότι δέν ήτο πλέον ούτε δικός σας.

Έλλ. (εξόλλη) "Θέ μου δέν είμπορεί ποτέ νά σπερθήκατε αὐτὸ τὸ πρᾶμα ! τί έκαμα ή κακομοίρα!..

Συντ. Ναι και... Για μία στιγμή μου έπερασε σᾶν σπαίρν μια τέτοια ιδέα άπ' τὸ κεφάλι μου άνταγρίχισα και ήθελα νά τήν πῶ κάπου για να εξιλειωθῶ!... Σᾶς τήν λέω τώρα σε σᾶς και άντακουρίζομαι!..

Έλλ. Τήν είπατε σέ μένα και δέν χρειάζεται νά εξιλειωθῆτε για μία πρᾶξι που είμαι έγώ ή αίτια έλλαψα λοιπόν και έννοιωθα και κάποιον άλλον νά κλιή, όχι μόνον με τή λύπη τή δική μου, αλλά και με παρίονο..

Συντ. Έσπερθήκατε πολύ σωστά .. ήμουν ὁ άδικημένος!

Έλλ. Ναι και σ' αὐτὸ εῖχαι έγώ! τῶχα έν χάρος στήν καρδιά μου και ήθελα πάντα νά ερχώμουν νά σᾶς ζητήσω νά με συγχωρήσετε και εθασκνίστηκα πολύ πολύ ν' άποφασίσω τὸ τόλμημα αὐτό!... "Έπρεπε όμως νά τελειώσουν όλα!

Συντ. Βέβαια δέν θα είχατε τήν άξίωσιν νά ερχώμουν πρώτος έγώ!

Έλλ. "Θέος φυλάξει!" "Οχι: από υπερηφάνειαν! εφοδώνουν όμως μή με διώξετε και τότε πλέον με πληγωμένη τήν υπερηφάνειά μου θα έσυλλογιζώμουν πῶς είμαι γυναίκα εκείνου... και κόρη δική σας.

Συντ. Δέν θα μπορούσα πει νά διώξω τήν γυναίκα τού γιου μου.

Έλλ. "Αλλά μία άπόφασις έλειπεν ένα δήμα και στο δήμα αὐτὸ μ' έσπρωξε πάλι εκείνος!... Τὸν είδα στο όνειρό μου.

Συντ. ("Έξαρνα) Τὸ όνειρο μή μου τὸ θυμίζετε!..

Έλλ. Ναι στο όπνο μου είμαστε κι' τι δυο μαζί σένα έρημο μέρος και στη μέση είχαμε τὸ παιδίκι μας. "Αξάρνα τὸν είδα νά βρίσκειται επάνω σένα αλογο και νά πέρνει τὸ παιδί, και νά φεύγει σιγά σιγά χυμογελώντας γλυκά, τὸ αλογο ήταν αδύνατο, αίματωμένο, και έτρεχε δυνατά γρήγορα χωρίς νά πατάη στη γη και ὅλο ψίλωνε, ψίλωνε κι' εκείνος μου χυμογέλαγε πάντα... "Όταν έχάθηκα από μπροστά μου, εύρέθηκα μέσθ σε μία θάλασσα άγριμένη, ως τὸ λαίμδ. Ένω μου ήταν σιωπᾶ: νύκτα έρημιά ὁ θάνατος! δέν ήμουν παρά έγώ με τὰ κόμματα και έχνόμουν και γύρω μου ψυχή! "Όταν μακριά μου άντίκρουα έναν άλλο άνθρωπο νά πνίγεται. Είσαχτε σείς σᾶς εφώνηξα τότε κι' έγώ, με μία φωνή έπετάχθηκα από τὸν ύπνο τρομαγμένη, έτραβήθηκα ὀρθή με κρῦο ιδρώτα και είδα ότι δέν ήμουν στη θάλασσα αλλά στη κάμαρά μου, χωρίς άλλόμουνον ή έρημιά μου νά εινε λιγώτερη! έφερν τὰ χέρια στο πρόσωπο για να μη βλέπω αὐτήν τήν έρημιά! Είπειτα από λίγο έφερν τὸ βλέμμα απελπισμένη γύρω και μετ' από τὰ δάκρυά μου, τι είδα τή φωτογραφία σας! Ηταν κοντά στη δική μου! Απο τῆς τέσσαρης σείς κι' έγώ είχαμε μείνη! Είμαστε οι δυο ναυχοί! Εβούτταξα τὰ μάτια σας! Ηταν τὰ μάτια εκείνου! Τήν άρπαξα τήν έφερν κοντα στο θωπό

φως τοῦ καντυλιοῦ, κι' ἔπειτα... τὴν ἀγκυλίαισα καὶ τὴ φιλοῦσα, τὴ φιλοῦσα ἐ-
φιλοῦσα ἀχόρταχα κι' ἀπελπισμένα στὰ μάτια τὰ δικὰ σας... τὰ μάτια ἐκείνου!
(σκουπίζει τὰ μάτια της)

Συντ. (παύσις) Δυστυχημένη γυναῖκα!

Ἐλ. "Ἦστερ' ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄνειρο...

Συντ. Γιά τὸ (Μεδ... μὴ μου μιλάτε γιὰ ὄνειρο... Τὸν εἶδα κι' ἐγώ!

Ἐλ. Καὶ σεῖς;

Συντ. Ναι θέλετε νὰ 'δῆτε πῶς; Ἦταν νόχτα... "Ἐῖω ἔβραχε. Ἐκεῖ-
νος ἐκρατοῦσε μιὰ γυναῖκα μὲ τὰ μῦρα μὲ τὸ χέρι, καὶ τὴν ἔφρανε, κι'
ἐπερπατοῦσαν κι' εἰ δὺὸ στὸ σκοτάδι ἄρχα. Τὸ σκοτάδι πίσσα ἢ βροχὴ
καὶ τὰ δάκρυα τῆς γυναῖκας ἔτρεχαν στὸν ἔρμενο. Κι' ἐκείνος μὲ τὸ γλυκὸ του
χαμόγελο πάντα! Ἦ γυναῖκα ποῦ ἐκρατοῦσε μου ἐφάνη ἀγγελικὴ ὠρορρη καὶ
γλυκειὰ σὰν Παναγία! Καὶ ἐσκεθθηκα γιὰτὶ δεῖ σας ἤξερα, κοὶ σας ἐτρατοῦζό-
μου κακὴ καὶ μισητὴ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε αὐτὴ ἡ γυναῖκα! Ἦπειτα αὐ-
τὸς ἐπροχωροῦσε ἀκόμη καὶ ἤθελε νὰ μῆ στὸ σπίτι μου! Ἀλλὰ ἐγὼ ἀπὸ μέτα
ἐκρατοῦσα τὴν πόρτα νὰ μὴ τὴν ἀνοίξετε, ὦρα πολλή, ὡς ποῦ ἐπὶ τέλους σας
πῆρε κι' ἐφύγατε, σκυρτοὶ σιγὰ σιγὰ ἀμίλητοι σὰν σκιαῖς. Κι' ἔῖω ἔβραχε ἔβρα-
χε νερὸ καὶ δάκρυα!... Τότε ἐφώναξα στὸν ὕπνο μου, ἔλατ' ἐδῶ μὴ φεύγετε!...
παιδιά μου!... ἀλλὰ εἴχατε χρῆ... πάντοτε ἔλασρα καὶ σιγὰ σὰν σκιαῖς! Ἦ-
σηκώθηκα τότε ἀπελπισμένος... ἔτρεξα κι' ἐπῆρα τὸ τελευταῖο γράμμα ποῦ μου
εἶχε στείλη.

Ἦρεπαι νὰ σας τὸ πῶ, ἴσως μου φύγη ἕνας ἐριχλῆτης ἀπ' τὸ στῆθος μου!
Μοῦ εἶχε γράψη, ἕνα γράμμα καὶ μου ζητεῖ τὴν ἀδελφὴν νὰ σας φέρη, στὸ σπίτι
μου, νὰ μὲ χαιρετίσετε καὶ νὰ σας ἀφήσῃ, νὰ τὸν περιμένουμε μαζύ!... Κι' ἐγώ...
ἀλλοίμονο!...

• Ἐλ. Καὶ σεῖς;...

Συντ. Δὲν τοῦ ἀπήντησα...

Ἐλ. (τρομαχημένη) Γι' ἐκάμχτε!

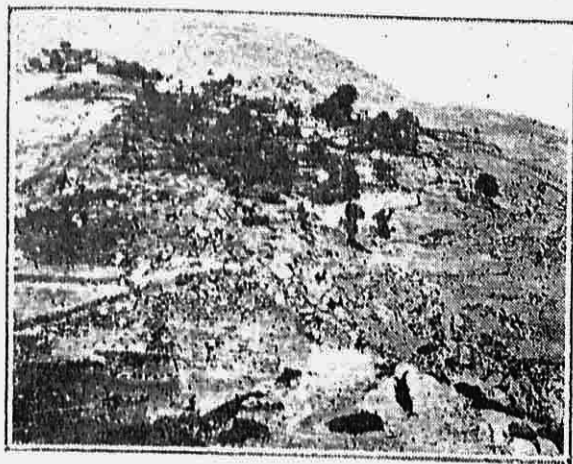
Συντ. Μὴ μου τὸ λέτε καὶ σεῖς! Αὐτὸ τὸ θῆρος μὲ στέλνει στὸν τόφο,
καὶ κλαίω ὅταν συλλογιζομαι ἀκόμη τί ἔκαμα! (παύσις) Ἀπελπισμένος στὴ μο-
ναξιά τῆς νόχτας, καὶ μὲ τὸ γράμμα αὐτὸ ποῦ μ' ἔκαιγε, στὸ χέρι, μου ἤλθε
νὰ φθάσω σὰν κερωνὸς γρήγορα στὸ σπίτι του, στὸ σπίτι σας, νὰ φιλήσω στὸ κα-
τῶφλί του τὴν πόρτα του, ὅτι εἶχε δικό του, ν' ἀγκυλίαισω τὴν γυναῖκά του, νὰ
τῆς πῶ. Πές μου τί σοῦ λεγε, τί σοῦ γραψί; κύτταξέ με μὲ τὰ μάτια ποῦ κυττά-
ζανε ἐκεῖνον!... Μὰ ὄχι! Σὲ μισοῦσα γιὰτὶ μου ἐπῆρες τὸ παιδί μου!.

Ἐλ. Καὶ μέν' μου ἐπῆρε ἡ πατρίδα τὸν ἄντρα μου, κι' ὁμως εἶπα. Ἄμ-
ποτε νὰ εἶχα καὶ παιδιά νὰ της τὰδινω!

Συντ. Σὰς μιτοῦσα ἀθελα!...

Ἐλ. "Ὅπου ἡ δυστυχία πῆση θραειὰ δὲν ὑπάρχει πλέον θέσις γιὰ μίσος!
Αὐτὴ εἶνε τὸ τέλος!

Συντ. Ναι! Ἀλήθεια! Εἶδα ὅτι δὲν ἔχω πλέον τὴν δύναμι οὔτε νὰ μισῶ,
χωρὶς ὁμως νὰ φθάσω ἀκόμη στὸ τέλος! Εἶνε μακρὴ ἀπελπισία αὐτὸ τὸ τίποτε



ΖΑΧΛΩΡΟΥ (ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ)

(Φωτογραφία Ν. Χαΰδοπούλου)

πού με τριγυρίζει! Ένα ἀπέρχντο μαύρο τίποτε, πού δὲν θὰ τελειώσει, πρὸς μό-
νον στὸν τῆρο! Κι' ἔχει ἀρχίσει χρόνια αὐτὸ τὸ μαρτύριον! (πυῖσις) Κλαίτε.

Ἑλ. Κι' ἡ ἐρημιά ἡ δική μου δὲν εἶνε λιγώτερη... Ἦν περνούσαμε
κι' οἱ δυὸ καθένας μὲς ἐλομόνυχος. Γυραῖο ἕνα σύντροφο. Εἶνε πολὺ σκοτα-
δι στὴν ψυχὴ μου καὶ δὲν βλέπω πουθενὰ φῶς. Σὲς ἐπῆραξες καὶ σὲς τὴν κρη-
διά...

Συντ. Ἐπρεπε ὅμως αὐτὸς ὁ ἐξιλασμός. Εἶμαι ἕνας δυστυχισμένος ἀν-
θρώπος πού δὲν ἔχω τίποτε πλέον. Ἦα ἐθυσίασα ὅλα.

Ἑλ. Ὅχι, ὅλα. Ἐθυσίηστε λόγια καὶ τὸ θυμὸ σας καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι καὶ
σὲς μένει... Μένω ἐγὼ γιὰ σὲς καὶ σεῖς γιὰ μένα... Γιὰ νὰ σώσῃ ὁ ἕνας τὸν
ἄλλον! Ἀρῆστε νὰ ζήσω κοντὰ στὴ σκιά του! Νὰ βλέπω στὰ μάτια σας τὰ δικά
του τὰ μάτια! Ἀρῆστε με νὰ κλάω ὅ,τι μοῦ παρήγγειλε μὲ τὴν τελευταία του
λέξι! Ἀρῆστε με... νὰ σὲς ἀγαπῶ!.. Σὲς ἀρίνω στὰ πόδια σας μὲ ἀγάπη! Μή
τὴν πετίζετε! Ἀρῆστε νὰρθω μαζί σας νὰ περῶμε κι' οἱ δυὸ τὴν ἐρημίαν πού
μὲς τριγυρίζει! Ἀρῆστε με νὰ βλέπω τὴ φλόγα τοῦ ἑρωτῆ μου, στὴν ἀνελκυστή-
ρῆ ἐνὸς νεκροκάντουλου!.. Ἀντιμῶταμε στὸν μακρὸ μαύρο δρόμο πού ἔχομε ἀκόμα
νὰ πύρωμε. Βιστήξου ἐπάνω μου καὶ θὰ τὸν περῶμε καλλίτερον... Ἐλάττε
τὸν γυιὸ σας, σὲς δίνω μιὰ κόρη.

Συντ. Ναι, ναί. Πολλὰς φορές σὲς θυμῆθηκα, καὶ τῶρ' ἀκόμη μὲ τὸν
θάνατό του! Καὶ ὅμως καὶ ξυπνᾷ μέσα μου κάποτε. Εἶναι τὸ μίσος. Δὲν
εἶμπορεῖ νὰ σβύτῃ γιὰτ' εἶναι πηλὸν... Ὅχι, ὄχι... ξυπνᾷ αὐτὸ τὸ φαῖδ' μέ-

σα μου... το νοιώθω νά χύνω, τὸ φαρμάκι του, καί δὲν μ' ἀφίνει νά ξεχάσω... ἔτσι ἀπὸ ἓνα δρόμο πού ἐπῆρα... (ζωηρότερα). Μετρῶ τῆς ἡμέρας τῆς μαύρες πού ἐπέρασα ἐξ αἰτίας σου καί τῆς θρίσκι ἀτελείωτες... Ἐὰ δάκρυά μου ἔτρεξαν ἀστεϊρευτα κι' ἀντί νά σούσου ἀναβῆν τὸ μῖσος μου μέσθ μου... "Πισουν ὁ Ἐρι-άλτης πού δὲν νόμισα πῶς μπορεῖ νάρθῃ, ποτὲ στὸ σπίτι μου παρὰ μόνο γιὰ νά μ' ἀνοψῇ τὴν φλόγῃ πού μ' ἔκαιε... (Ἡ Ἐλένη σηκώνεται σιγῆ) (γλυκύτερα) Σηκωθήκατε !

Ἐλ. Ἄξιμέ!... (μὲ τὰ χέριχ στὰ μάτιχ) Θιέ μου ..Κι' αὐτὴ ἡ πόρτα του κλειστή!... Ἀπελπισία πικτοῦ... Δὲν μου μένει ἄλλο παρὰ νά περιμένω ν' ἀνοίξῃ ἡ πόρτα τοῦ τάφου μου... γιὰ νά τὸν εὔρω... (ὕποχωρεῖ σιγῆ-σιγῆ)

Συντ. (μὲ τρυφερότητα) Ποῦ πᾶτε;

Ἐλ. Στὴν ἐρημιὰ μου.. (παύσαις)

Συντ. Ἐξω βρέχει.

Ἐλ. Γιὰ μᾶς πάντα ὁ οὐρανὸς μαῦρος θὲ νάναι.

Συντ. Εἶνε νύχτα

Ἐλ. Ποῦ δὲ θὰ ξημερώσῃ, ποτέ.

Συντ. Ἀλλά... σταθῆτε... Δὲν ἐτελείωσα... Λοιπὸν... Ἀλλὰ ἔρχονται πολὺ ὥραις πού σιέπτομκι πῶς ἐφάνηκα κακός, πολὺ κακὸ ...καί μόνον τὸ πείσμα μου ἔμεινε... Καί ἐσκέφθηκα στὸ πείσμα μου μέσθ, ὑπερήφανα νάρθῃ σπῆτι σου, γιὰτὶ ἤθελα μιὰ ἐξιλίωσι τοῦ ἐνυτοῦ μου, καί μόνο σεῖς εἶσθε ἱκανὴ νά μου τῆ δώσετε... Καί ὅμως δὲν ἐτολμοῦσα... Ἀπὸ τί ; Ἀπὸ τίποτε. Ἦμουν ἀνικανὸς νά σκεφθῶ ἓνα τόσο ὥρατῆ πρᾶγμα. Καί τώρα ἤρθατε σεῖς... καί φανήκατε τόσο πειὸ μεγάλη ἀπὸ ἐμένθ... Κι' ἐγὼ ἤμουν τόσο μικρὸς ἀπέναντί σας... Ναί.. μικρός... τόσοσ δθ... χωρὶς δύναμι. Κι' σεῖς τόσο μεγάλη, τόσο δυνατή. Ἄ...τόσο δυνατή. Μόνθ σεῖς εἶσθε ἄξια ν' ἀγαπήσατε ἐκεῖνον .. Μόνθν σύ ἤσσαν ἄξια γιὰ τὸ παιδί μου...

Ἐλ. Κύτταξε γέρω βιθειὰ μέσ' στὰ μάτιχ μου... Θὰ ἰδῆς ἐκεῖνον πού λείπει... (σιγῆ) (πλησιάζει) Πατέρθ μου!

Συντ. Κόρη μου!... (ἀγκαλιάζονται ἐλαφρῶ. Τὴν φιλεῖ εἰς τὸ μέτωπο).

(Α Γ Λ Λ Ι Α)

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ

Τοῦ μακαρίου μου



Καίνας τῆ θανῆ του
ν' ἀκολουθήσῃ τόλμησε γνωστός τοῦ μαγατιοῦ.
Καί τώρα στὸ κορμί του
ὡς κλάμῃ ἡ Αἰσχροκέρδεια μὲ δάκρυα... ριζιοῦ.

Χρ. *Εὐπ.